

Pinchas – Numeri 25:10 – 30:1

Aliyah 1 – Numeri 25:10 – 26:4

De overgang van *parshat Balak* naar *parshat Pinchas* betekent de **grote omkeer** voor de **relatie tussen God en het volk** van de Israëlieten. De Israëlieten moesten 40 jaar lang rondzwerven in de woestijn, omdat zij het beloofde land niet binnen durfden te gaan. De verhouding tussen God en het volk was flink bekoeld en het volk kwam keer op keer in opstand tegen God. En God bracht daarop verschillende plagen over het volk. Bijna de hele generatie, die uit Egypte was weggetrokken, stierf in de woestijn.

Parshat Balak betekende het **dieptepunt** in de relatie van God met het volk. Bileam kreeg de Israëlieten zover, dat zij overspel pleegden met de dochters van de Midianieten. En hiermee vermengden de Israëlieten zich ook nog eens met een heidens volk. Het resultaat laat zich raden: de Midianitische vrouwen nodigden de Israëlieten uit om van de offers voor Baäl-Peor mee te eten en om voor hun afgoden neer te knielen. Zo verviel het volk tot afgoderij. Daarop brak er een plaag uit, die 24.000 Israëlieten doodde.

Maar toen stond **Pinchas** op. Hij was de zoon van Eleazer, de zoon van Aäron. Tot zijn grote woede en frustratie zag hij een Israëliet met een Midianitische vrouw de tent ingaan, terwijl de plaag al in volle gang was. Daarop pakte Pinchas zijn speer, ging de tent binnen en reeg de man en de vrouw met één stoot aan zijn speer. Kennelijk stonden zij daar in heel intieme pose, anders had Pinchas zijn speer niet bij beide door de maag kunnen steken. Meteen hield de plaag op en was de toorn van God van het volk geweken.

Dit betekende meteen ook de grote omkeer voor de relatie tussen God en het volk. In de drie overgebleven *parshot* van Numeri lezen we dat God zijn volk naar het land Kanaän gaat brengen en hen gaat zegenen. Direct na de daad van Pinchas, beveelt God dat het **volk opnieuw geteld** moet worden, net zoals in het begin van Numeri. Er wordt een nieuwe generatie geteld, die wel klaar is om het **beloofde land** binnen te gaan. Zij zullen onder leiding van Jozua het land Kanaän in bezit nemen.

Waarom betekende deze daad van Pinchas dé omkeer voor het volk? Wat gebeurt hier precies? Als we Numeri 25 nauwkeurig lezen, dan zien we dat niemand het hier voor God opneemt, behalve Pinchas. Zodra de plaag uitbreekt, geeft God de oplossing er namelijk bij. Hij zegt tegen Mozes, dat hij **alle leiders** op moet hangen in de volle zon, zodat zijn toorn afgewend zal worden.

Maar Mozes zegt iets anders tegen de rechters van het volk. Hij zegt dat zij iedereen moeten doden in hun stam, die zich aan Baäl-Peor gekoppeld heeft. Hiermee gaat Mozes de leiders voorbij en richt zich op de overtreders onder het volk. En hiermee laat Mozes ook zien, dat hij **te slap** is in dezen. Hij durft degenen, die verantwoordelijkheid dragen voor het volk, niet aan te pakken.

Pinchas handelt daarentegen op heel andere wijze. Er staat heel duidelijk vermeld in Numeri 25:14 dat Pinchas niet zomaar iemand aan zijn speer rijgt. Het gaat hier om **Zimri, één van de leiders** van het volk. En de Midianitische vrouw Kozbi, die hij tegelijkertijd doodde, was een dochter van een belangrijke leider van de Midianieten. Dit staat tweemaal expliciet vermeld in de verzen 15 en 18. Waarom? Omdat Pinchas de enige was, die zijn handen durfde te branden aan de leiders van Israël en Midian. Hij was de enige, die voor God op durfde te komen.

We kunnen ons de **woede en frustratie** van Pinchas wel voorstellen, op het moment dat Zimri, voor de ogen van heel het volk, Kozbi zijn tent binnenbrengt. En **niemand reageert** hierop... Zelfs Mozes niet, voor wiens ogen Zimri dit doet, volgens vers 6. De plaag is op dat moment al in volle gang, maar dat kan Zimri niets schelen. Hij heeft een arrogante houding en zijn gedrag zegt: *jullie durven mij toch niets te doen, want ik ben een belangrijke leider onder het volk*. En Mozes en het volk stellen hem met hun slappe houding in het gelijk.

Na de actie van Pinchas zegt God zelf, waarom Hij de plaag deed ophouden: *Pinchas heeft mijn woede van het volk afgewend, omdat hij met **vurige passie/woede** mijn eigen vurige passie/woede uitvoerde in hun midden, zodat mijn vurige passie/woede de Israëlieten niet zou vernietigen.*¹ In het hart van Pinchas leefde dezelfde vurige emotie, als in Gods hart. En hij voerde namens God uit, wat uitgevoerd moest worden. Hierdoor kon Gods woede afgewend worden.

Het is dus vurige passie of woede, die een omkeer brengt in het lot van de Israëlieten. Het woord **qin'ah**, dat hier driemaal gebruikt wordt, betekent 'vurige passie' of 'hevige woede' of ook wel 'jaloersheid'. Het is een woordje dat bij een **diepgaande partnerrelatie** past. Als je diepe liefde koestert voor je partner, dan wil je je partner niet delen met een ander. Er komt vurige passie en liefde vrij. Maar als er kapers op de kust zijn of als een partner overspel pleegt, komt er ook een grote **jaloersheid** en hevige woede vrij: *hoe kun je me zo verraden en pijn doen?*

Gods toorn is hier zijn **gekwetste liefde**. Uit zijn boosheid kunnen we opmaken, hoeveel Hij van het volk houdt en hoe graag Hij iets moois van de relatie met het volk wil maken. Zijn teleurstelling is enorm diep, als het volk andere goden gaat dienen. Als ze voor zijn ogen vreemd gaan met andere goden en als niemand zijn woede en frustratie daarover deelt. Maar hoe goed doet het God dan, om in elk geval één persoon te vinden, die zijn woede wel deelt en voelt. Pinchas wilde strijden voor het gekwetste hart van God.

Hieruit blijkt de liefde en **passie van Pinchas** voor God, maar ook voor het volk van de Israëlieten. Het maakte hem ontzettend kwaad, dat het volk zijn kansen hier vergooide en alles kapot maakte, wat er aan vertrouwen tussen God en het volk gegroeid was. Hij wilde zo graag dat het volk God zou dienen en rein en zuiver zou leven en God zou gehoorzamen. Deze passie verteerde hem haast.

¹ Numeri 25:11.

Hierin lijkt hij op **Yeshua**, die ooit in woede ontstak, toen Hij de geldwisselaars en handelaars in de Tempel bezig zag (Joh. 2:13ev). Hij gooide hun tafels omver, joeg mens en dier de Tempel uit en liet het geld over straat rollen. En Hij riep het in grote frustratie uit: *Weg ermee! Jullie maken het Huis van mijn Vader tot een marktplaats!* En dan staat er dat de leerlingen van Yeshua moesten denken aan wat er geschreven staat in Psalm 69:10: **de hartstocht voor uw Huis zal mij verteren...**

In Gods hart leeft een vurige en gepassioneerde liefde, die ook een kant van jaloersheid en woede kent. Dit horen we ook in de **Tien Woorden**, waarin God zegt: *U zult u niet neerbuigen voor andere goden en hen ook niet dienen, want Ik, Yahweh, uw God, ben een gepassioneerd/jaloers (qan'ah) God, Die de misdaad van de vaders laat neerkomen op de kinderen van het derde en vierde geslacht, die Mij haten.*² Hier wordt hetzelfde woordje *qan'ah* gebruikt, wat voor vurige passie en grote woede staat.

Dit is precies wat hier in Numeri gebeurde. De Israëlieten bogen zich neer voor andere goden en dienden hen. En Pinchas heeft waarschijnlijk als enige echt beseft, wat dit met God deed en wat dit voor het volk kon betekenen. Dit zou betekenen dat Gods woede, tot in **drie of vier generaties**, over het volk zou kunnen komen. Dan zou niet alleen deze generatie in de woestijn sterven, maar ook de drie generaties, die komen zouden...

Als wij denken en spreken over de **connectie met Gods hart**, gaat het vaak over liefde, blijdschap en vrede. Maar vragen we God ook wel eens om zijn teleurstelling, verdriet en woede te laten voelen in ons hart? Het is essentieel dat ons hart hetzelfde ritme klopt, als Gods hart. Dit betekent dat we blij zijn over waar Hij blij over is, maar ook dat we verdrietig zijn over waar Hij verdrietig over is en dat we boos zijn over waar Hij boos over is.

Als ons hart werkelijk met Gods hart verbonden is, kan dit een omkeer betekenen voor een heel volk. God had aan **één persoon** genoeg, die met Hem mee kon voelen. Zo graag wilde Hij weer liefde voelen voor het volk, dat Hij vanwege één persoon, die Hem toegewijd is, zijn hart veranderde voor het hele volk. God is een genadig God, maar liefde kan niet stromen, zolang jaloersheid en boosheid de relatie verstoren.

Ook bij **intermenselijke relaties** werkt dit zo. Als partners boos op elkaar zijn, kunnen ze wel van elkaar vragen om er gewoon zand over te gooien en weer vrolijk te doen, maar dat werkt gewoonlijk niet. Zeker niet, als het om grote zaken, zoals overspel, gaat. De pijn moet naar boven komen. Er moet over gesproken worden. De **emoties** van de beide partners moeten weer **op één lijn** gebracht worden. Beiden moeten ze voelen en inzien, dat dit niet oké was. Pas als men daardoorheen komt, kan er weer ruimte komen voor liefde, blijdschap en vrede.

Meteen na de actie van Pinchas, belooft God hem om een **verbond van shalom** met hem en zijn nakomelingen te sluiten. Shalom betekent vrede, voorspoed, heelheid, welvaart en vreugde. Omdat Pinchas Gods woede meevoelde, mag hij ook Gods shalom en vreugde proeven. En zijn kinderen met hem.

² Exodus 20:5.

Het komt dus aan op **vurige passie en liefde** voor God en zijn Torah. Als we Hem liefkrijgen en zien hoe geweldig mooi Hij de wereld kan en wil maken, dan gaan de slechte dingen in het leven ook steeds meer pijn doen. Als we zien dat Gods liefde soms met haat beantwoord wordt, dan raakt dit ons in het hart. In Psalm 139 is iemand aan het woord, die dit voelde. Na een lofzang op Gods heerlijke werken, besluit de psalmist als volgt:

*O God! Dood de goddeloze toch! En jullie, mannen van bloed, wijk van mij! Zij maken U belachelijk en zij verheffen uw vijanden zonder reden. **Zou ik niet haten, Yahweh, die U haten?** En verdriet hebben over degenen, die tegen U in opstand komen? Ik haat hen met een volledige haat: tot vijanden zijn zij mij!*³

Hier spreekt iemand, die door de vurige passie van God is aangestoken. Dit soort mensen maken verschil in de wereld, omdat zij zonder reserve voor God en zijn Woord opkomen. Zij berekenen niet wat het hen kan kosten, maar zij spreken en handelen vanuit de passie in hun hart. Zo komen zij op voor hun God.

Natuurlijk kan passie ook **misleidend** zijn. We zullen wel voor de juiste zaken warm moeten lopen. Laten we oplettend zijn dat we niet door onze eigen passie gedreven worden, in plaats van Gods passie. In het geval van Pinchas was het heel duidelijk, wat er gebeuren moest. Dit ging echt te ver en nog wel voor de ogen van iedereen, die toekeek. Maar het is niet voor niets dat de psalmist van de bovengenoemde psalm 139 meteen achter de hierboven genoemde woorden aan bidt: **Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten. En zie of er bij mij een schadelijke weg is en leid mij op de eeuwige weg.**

Passie moet gecombineerd blijven met een **nederig, corrigeerbaar en open hart**. Ons hart zal voortdurend gevuld moeten worden door God zelf, want anders zullen andere emoties en passies het roer overnemen. Bileam was ook gepassioneerd, maar dan om het volk te misleiden tot afgoderij. Pinchas werd vervuld van passie, als hij keek naar God en zijn geweldige plan voor de Israëlieten. De relatie en het hart van God stonden voor hem bovenaan in het leven.

Ja, verkeerde passie is een gevaar. Om deze reden wordt er veel **gewaarschuwd** voor passie en emotie. Deze zouden kunnen leiden tot geestdrijverij en godsdienstwaan. Emoties zijn hierdoor bij voorbaat verdacht. Maar misschien is er nog wel een groter gevaar dan verkeerde passie en dat is **lauwheid**. Lauwheid is groot gevaar volgens de Bijbel en zal juist ook de Eindtijd kenmerken. In de brief aan Laodicea in Openbaring 3 zegt Yeshua het volgende tegen de gemeente:

*Dit zegt de Amen, de betrouwbare en eerlijke getuige, het begin van Gods schepping: Ik ken uw daden en weet dat u niet koud en niet heet bent. Was u maar koud of heet! Maar **omdat u lauw bent** en niet koud en ook niet heet, zal Ik u uit mijn mond uitspugen...*⁴

³ Psalm 139:19-22.

⁴ Openbaring 3:14-16.

Dat zijn heftige woorden, maar ze komen recht uit het hart van Yeshua. De gemeente in Laodicea was **vol van zichzelf**. Ze vonden zichzelf rijk en ze hadden het gemaakt en ze waren gelukkig. Alles was in hun eigen ogen oké en draaide goed. Maar er was geen ruimte meer voor liefde en passie voor Yeshua. Zijn liefde raakte hen niet meer. Ze waren **de eerste liefde kwijtgeraakt** en ze hadden het zelf niet door. Lauw waren ze geworden. En Yeshua staat daar verdrietig en teleurgesteld aan de zijlijn toe te kijken, hoe de gemeenteleden van Laodicea hun eigen feestje aan het vieren zijn. Een wrange smaak blijft in zijn mond achter. Hij wordt er zelfs helemaal misselijk van.

De vraag voor ons is: hoe zou Yeshua naar ons kijken? Treft Hij bij ons vurige passie aan? Of kan Hij zijn liefde bij ons misschien ook niet kwijt...?

Een andere les, die we hier zijdelings nog meekrijgen, is dat God **leiders verantwoordelijk** houdt voor het gedrag van gemeenschappen. God wilde specifiek dat de leiders opgehangen zouden worden. Ook stopte zijn toorn pas, toen Pinchas één van de leiders doodde voor het oog van heel het volk. Dit leert ons dat leiders een verantwoordelijkheid hebben. En dat God ons daarvoor ter verantwoording roept.

Als wij oudste zijn in onze kerkelijke gemeente, of raadslid in de burgerlijke gemeente, of hoofd van ons gezin, of bestuurslid van een commissie, etc. dan dragen we verantwoordelijkheid voor anderen. Op het moment dat er echt iets mis is en **we zwijgen** daarover, dan worden wij daarvoor verantwoordelijk gehouden. Ook Mozes maakte zich daar **schuldig** aan, toen hij niet ingreep, terwijl Zimri in alle openheid God en het volk te schande maakte. Alleen doordat Pinchas zijn verantwoordelijkheid verstond en de speer greep, werd Gods toorn gestopt. Toen kon het volk een nieuw tijdperk binnengaan.

Het is belangrijk voor God, hoe leiders ten opzichte van Hem staan. Door de Bijbel heen lezen we dat God **koningen** en volken zal berechten. Ook lezen we keer op keer dat het volk van de Israëlieten lijdt onder slechte koningen, maar dat het onder een koning als David goed gaat. En in het Nieuwe Testament lezen we dat **leraars en religieuze leiders** een **zwaard** oordeel zullen ontvangen.⁵ Er zullen namelijk verloren zielen van hun hand geëist worden.⁶ Maar dit betekent tegelijkertijd dat goede leraars en leiders extra waardering en eer verdienen.⁷

Dit leert ons hoe belangrijk het is om onze verantwoordelijkheden te verstaan en deze ook te nemen. Zwijgen of met de meerderheid meegaan in zaken, is niet de weg van de Heer.⁸ Als wij ergens in een raad zitten en we zijn het niet met de gang van zaken eens, omdat het niet is naar Gods wil, dan mogen we niet zwijgen. We mogen er ook niet vanuit gaan dat een ander het wel zeggen zal. En als we niet durven te spreken, behoren we niet op die positie te zitten. Dit klinkt hard, maar dit zij **ter bescherming** en ter waarschuwing gezegd. Verantwoordelijkheden mogen niet licht opgenomen worden.

⁵ Jakobus 3:1, Mattheüs 23:14, 1 Timotheüs 3:1ev.

⁶ Ezechiël 3:18, 33:6, Mattheüs 23:13-15.

⁷ 1 Timotheüs 5:17ev.

⁸ Exodus 23:2.

Wat hebben we nu geleerd?

1. Gods **woede** is zijn gekwetste **gepassioneerde liefde**
2. **Afgoderij** is overspel tegenover God
3. We zijn bestemd om **Gods emoties** (liefde, passie, woede, etc.) te delen
4. Bij vertrouwensbreuk in relaties, moeten de **emoties eerst op één lijn** komen
5. **Lauwheid** is een groot gevaar in onze dagen
6. **Leiders** dragen verantwoordelijkheid en ontvangen een **zwaarder oordeel**
7. Je bent ook **schuldig als je zwijgt** of je ogen sluit voor misstanden